

Kapittel 10 GODKJENNING OG INNPASSING AV EKSTERN UTDANNING VED UNIVERSITETET I TROMSØ

Innhold	
Formål	1
Virkeområde.....	1
Lov og regelverk for forvaltning av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning.....	1
Godkjenning og innpassing av ekstern utdanning - klargjøring av begreper.....	2
Ansvarsfordeling i forvaltninga av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning	4
Hovedtrekk i saksbehandlingen	5
Skjema for søknad om godkjenning og innpassing av ekstern utdanning	7
Klagebehandling	7

Formål

Dokumentet skal bidra til sikker og kvalitetsmessig god forvaltning av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning inn i UiTs grader.

Virkeområde

Gjelder all forvaltning av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning ved UiT. Dokumentet beskriver de felleselementer som inngår i dette arbeidet. Lokale prosedyrer og rutiner for arbeidet med godkjenning og innpassing av ekstern utdanning på fakultets- og instituttnivå dekkes av enhetenes prosedyrebeskrivelser.

Lov og regelverk for forvaltning av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning

Forvaltninga av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning ved UiT er regulert av følgende lover og bestemmelser:

- [Lov om universiteter og høyskoler](#) §§ 2-1, 3-4, 3-5 (3-6, 3-7 og 3-10)
- [Forskrift om opptak til høyere utdanning](#)

Lov om universiteter og høyskoler

I lov om universiteter og høyskoler framgår det at Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut) er et faglig uavhengig statlig forvaltningsorgan. Nokuts seksjon for utenlandsk utdanning skal blant annet gi generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning. Nokut har videre ansvar for lista *Krav til generell studiekompetanse for søkere med utenlandsk utdanning* (GSU). GSU-lista er en oversikt over kvalifikasjoner fra ulike land som fyller kravene til generell studiekompetanse. GSU-lista er veiledende for Nokut ved generell godkjenning av utenlandsk utdanning i Norge. Nokuts seksjon for utenlandsk utdanning har også ansvar for å formidle informasjon om institusjonenes vedtak om godkjenning av høyere utdanning. Alle institusjoner for høyere utdanning i Norge skal registrere søknader om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og vedtakene som fattes i hver enkelt sak i *Nasjonalt database for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning* (NAG). NAG er under revidering pr. 2011.

Under henvisning til lov om universiteter og høyskoler framgår det at UiT skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved institusjonen. UiT avgjør selv søknader fra

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

enkelt personer om godkjenning av annen høyere utdanning som faglig jevngod med utdanning som tilbys ved UiT.

Andre nasjonale og internasjonale konvensjoner og avtaler som har betydning for forvaltninga av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning ved UiT:

- [Lisboakonvensjonen](#)
- [C:\Users\est003\AppData\Local\Microsoft\Windows\Temporary Internet Files\Content.Outlook\472JV324\Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications](#) – Revidert Appendix til Lisboakonvensjonen, juni 2010
- [Bolognadeklarasjonen](#)
- [Reykjavikerklæringen](#)

Lisboakonvensjonen

Lisboakonvensjonen er en avtale som er inngått mellom medlemsland av UNESCO CEPES¹ og Europarådet for å legge til rette for større akademisk mobilitet landene imellom. Lisboa-konvensjonen omhandler hovedprinsipper for godkjenning og gode saksbehandlingsrutiner i godkjenningssaker: kvalifikasjoner, prinsipper i saksbehandlingen, behandlingstid, klageadgang og opplysningsplikt, adgang til høyere utdanning, studieperioder, godkjenningresultat, flyktninger og kvalitetssikring. Om behandlingstid nevnes at den ikke bør overstige fire måneder fra all relevant informasjon er kommet inn².

Bolognadeklarasjonen

Bolognadeklarasjonen forplikter deltakerlandene til å arbeide for å styrke samarbeidet og konvergensen mellom utdanningssystemene i Europa. De viktigste målsetningene i avtalen er å utvikle en sammenlignbar gradsstruktur, et felles poengsystem, nedbygge hindringer for studentmobilitet og å etablere systemer for kvalitetssikring av høyere utdanning.

Norge var et av landene som undertegnet Bolognadeklarasjonen og innførte et poengsystem som er identisk med European Credit Transfer System (ECTS). ECTS er et standardisert konverteringssystem for å kunne måle, sammenlikne og overføre betydningen av studietimer, studiepoeng og karakterer innenfor høyere utdanning i europeiske land. Et fulltidsstudium over ett år er stipulert til 60 studiepoeng = 60 ECTS og tilsvarer 1500-1800 studietimer. Karakterskalaen A-F (=Fail) bygger på en prosentvis fordeling av karakterer mellom de beste og de dårligste prestasjonene i en klasse.

Reykjavikerklæringen

Reykjavikerklæringen er en nordisk avtale fra 2004 som gjelder gjensidig godkjenning av utdanning. Avtalen omfatter gjensidig godkjenning av studieperioder, eksamener og muligheten til å kombinere utdanninger fra flere nordiske land, i stor grad de samme punktene som Lisboa-konvensjonen.

Godkjenning og innpassing av ekstern utdanning - klargjøring av begreper

Godkjenning av ekstern utdanning innebærer at utdanning fra utlandet eller fra private norske utdanningsinstitusjoner kan inngå som del av, eller vurderes som jevngod med en norsk grad. Avhengig av utdanningens art og innhold samt at utdanningen er avlagt ved en akkreditert utdanningsinstitusjon, kan utdanningen godkjennes helt eller delvis. Det skilles mellom *generell* og *faglig godkjenning*:

¹ CEPES (Centre Européen pour l'Enseignement Supérieur) gjelder europeiske medlemsland av UNESCO

² Revidert Appendix til Lisboa-konvensjonen: *Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications*, IV (16)

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

Generell godkjenning betyr at en utdanning fra utlandet eller en norsk privat høyskole er vurdert til å være på et nivå som gjør at den kan inngå som del av en grad eller sidestilles med en grad fra norske statlige høyere utdanningsinstitusjoner. Omfanget av utdanningen angitt i studieår og studiepoeng sammenlignet med utdanning ved universitet og statlige høyskoler vurderes også. Søknader om slik godkjenning behandles av Nokut.

Faglig godkjenning innebærer at en utdanning fra utlandet eller en norsk privat høyskole vurderes i forhold til bestemte fag og grader ved UiT. Vurderingen avgjør om utdanningen oppfyller de faglige kravene slik at den kan innpasses i en grad og eventuelt gi avkortning i studieløpet, eller om den oppfyller de spesifikke kravene til bredde og dybde som stilles til en grad ved utdanningsinstitusjonen.

Forhåndsgodkjenning av utenlandsk utdanning er nødvendig når gradsstudenter ved UiT skal ta deler av studiet i utlandet (se avsnittet Forhåndsgodkjenning).

Profesjongodkjenning er godkjenning i forhold til et bestemt yrke og innebærer en forhåndskontroll av skikkethet (at man har nødvendige faglige kunnskaper og ferdigheter) og egnethet før det gis tillatelse til å arbeide i yrket. Helsepersonell med utdanning fra utlandet må søke Statens autorisasjonskontor for helsepersonell, SAFH, for å få profesjongodkjenning, dvs. for å kunne arbeide i yrket sitt og ha rett til å bruke den norske yrkestittelen (se helsepersonellovens § 48 første ledd). En som har fått profesjongodkjenning har ikke nødvendigvis en utdanning han/hun ville fått generell eller faglig godkjenning for. For eksempel regnes sykepleie ikke som høyere utdanning i Tyskland og kan derfor ikke sidestilles med en norsk bachelorgrad i sykepleie.

Godskriving innebærer at utdanning fra en statlig høyere utdanningsinstitusjon gir uttelling ved andre statlige utdanningsinstitusjoner etter tid-for-tid-prinsippet og med samme antall studiepoeng. Studiepoengene kan imidlertid ikke uten videre brukes i en grad ved den nye utdanningsinstitusjonen. Dette avhenger av det enkelte gradsreglement, og må vurderes særskilt ved den nye utdanningsinstitusjonen.

Innpassing og fritak

Dersom en student skal ta videre studier innenfor samme fagområde som den tidligere utdanningen hun/han har tatt, må det foretas en innpassing av den eksterne utdanningen til et av UiT sine studieprogram og dermed gi grunnlag for fritak. Dette innebærer at det faglige innholdet i utdanningen sammenlignes med det faglige innholdet i studiet/studiene studenten skal ta ved UiT. For at innpassing skal kunne gjøres, må den aktuelle eksterne utdanningen være faglig godkjent.

Resultatet av innpassingen vil vise i hvilken grad den eksterne utdanningen kan vurderes som ekvivalent med emne(r)/ emnegrupper ved UiTs studieprogram. Hvis tilstrekkelig grad av ekvivalens konstateres, vil studenten få fritak fra den/de aktuelle delen(e) av studieprogrammet. I tilfeller hvor det konstateres at ekstern utdanning overlapper en studieenhet ved UiT, skal det gis reduksjon i antall studiepoeng dersom studenten avlegger eksamen ved UiT i denne enheten. Reduksjonen hindrer at studenten får dobbel uttelling i en grad for studier med samme faglige innhold, jf. § 3-5 første ledd i universitets- og høyskoleloven. I praksis vil det innebære at antallet godkjente studiepoeng for den eksterne utdanningen reduseres.

Innpassing av utdanning fra utlandet følger stort sett samme prosedyre som for innpassing for norske studenter som søker opptak ved UiT etter å ha tatt emner ved et annet norsk lærested og som de ønsker å ta inn i en grad ved UiT. Men det er viktig å ta hensyn til følgende:

- Immatruleringskravet trekkes fra total utdanningstid. Hvilke krav til generell studiekompetanse som gjelder for søkere med utdanning fra utlandet (utenfor Norden) framgår av GSU-lista

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

- Sjekking av dokumenters ekthet (verifisering).

Ansvarsfordeling i forvaltninga av godkjenning og innpassing av ekstern utdanning

Nokut har ansvar for:

- Behandling av søknader fra enkeltpersoner om utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon skal gis generell godkjenning slik at utdanningen i nivå og omfang godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning
- Å besvare henvendelser fra UiT vedrørende spørsmål om utenlandsk utdanning er på nivå med høyere utdanning i Norge
- Å informere om utenlandsk lærested og utdanning er akkreditert som høyere utdanning
- Kvalitetssikring av GSU-lista.

UiT ved Avdeling for utdanning (UTA) har ansvar for:

- Intern koordinering av søknader om faglig godkjenning/innpassing av søkers tidligere utdanning hvor søker ikke har søkt opptak ved UiT
- Behandling av søknad om opptak til engelskspråklige emner eller mastergradsprogram ved UiT. Avdeling for utdanning administrerer søknadsbehandlingen og koordinerer den videre vurderingen mellom de ulike avdelinger/grunnenheter
- Vurderingsarbeid på oppdrag fra departementet eller Nokut
- Å bistå med råd og veiledning om den formelle utdanninga fra utlandet fram til og med masternivå ved henvendelser vedrørende opptak. UTA kan også bistå ved opptak til ph.d., men henvendelser koordineres av Avdeling for forskning og utvikling (AFU)
- Koordinering og behandling av søknader om opptak ved UiT fra flyktinger med mangelfull dokumentasjon.

UiT ved fakultetene/instituttene har ansvar for:

- Behandling av søknader om faglig godkjenning og innpassing av utdanning fra utlandet. UTA eller Nokut kan konsulteres for å få fastsatt nivået på og omfanget av utdanningen fra utlandet
- Behandling av søknad om opptak til ordinære emner/program ved UiT. Fakultetet/instituttet der vedkommende ønsker å studere administrerer søknadsbehandlingen og koordinerer vurderingen mellom de ulike avdelinger/grunnenheter. I tilfeller hvor søkeren har studert ved flere fakultet, er det fakultetet hvor søkeren har tatt hoveddelen av studiet som er ansvarlig for koordineringen og behandlingen. UTA kan konsulteres.

Hovedtrekk i saksbehandlingen

For at søknad om godkjenning og innpassing skal kunne behandles, må saksbehandler kontrollere at søknaden er tilstrekkelig dokumentert. Søkeren må dokumentere sin eksterne utdanning med attestert kopi av vitnemål og karakterutskrift. Søkeren må i tillegg angi hvilke studier hun/han skal ta ved UiT, og dokumentere det faglige innholdet i sin eksterne utdanning (f.eks. i form av studieplaner, emnebeskrivelser, pensumlister). UiTs skjema for søknad om godkjenning og innpassing er utformet med sikte på å sikre at søkeren framskaffer den nødvendige dokumentasjonen (se *Skjema for søknad om godkjenning og innpassing av ekstern utdanning*).

Dersom dokumentasjon mangler, må søkeren selv framskaffe denne før saken kan behandles. Saksbehandleren kan i noen tilfeller være behjelpelig med innhenting av dokumentasjon. Det kan være langt enklere for en høyere utdanningsinstitusjon å framskaffe dokumentasjon enn for en enkeltperson, for eksempel ved behov for dokumentasjon fra utdanningsministerier. Saksbehandler kan også gjennom oppslag i studiehåndbøker, gjennom søk på internett eller ved å konsultere Nokut framskaffe nødvendige opplysninger i saken. Det anbefales at saksbehandler gjør et søk i NAG for å undersøke om det er gjort vurderinger av tilvarende utdanning tidligere enten ved UiT eller ved andre norske utdanningsinstitusjoner.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

Faglig godkjenning og innpassing

Faglig godkjenning og innpassing innebærer en detaljert sammenligning av faglig innhold og nivå mellom den eksterne utdanningen og tilsvarende studier ved UiT. Arbeidet må derfor gjøres av personer med kompetanse innen det aktuelle fagområdet, i praksis av vitenskapelig ansatte. Saksgangen vil normalt være at saksbehandler vurderer hvilke deler av den eksterne utdanningen som kan innpasses, og formidler den aktuelle dokumentasjonen til den/de vitenskapelig ansatte som har den nødvendige kompetansen. På bakgrunn av uttalelser fra denne/disse utarbeider saksbehandler et forslag til samlet godkjenning/innpassing, som forelegges et beslutningsorgan ved fakultetet for endelig vedtak i saken. I enkelte tilfeller vil det være nødvendig å be andre fakultet om å innpasse deler av utdanningen.

I mange tilfeller er hele eller deler av den aktuelle utdanningen tidligere innpasset ved UiT. Innenfor flere av universitetets fagområder er det utarbeidet oversikter over tidligere innpassinger. Dersom utdanningen tidligere er innpasset, kan saksbehandler selv foreta innpassingen på bakgrunn av disse oversiktene. Ettersom både den eksterne utdanningen og UiTs tilsvarende fag/emner kan være endret etter at den tidligere innpassingen ble foretatt, må saksbehandleren imidlertid være varsom og benytte skjønn i slike tilfeller.

En del studenter søker flere ganger om godkjenning/innpassing. Derfor bør saksbehandler alltid undersøke om søkeren har fått (deler av) utdanningen sin godkjent/innpasset tidligere. I Felles studentsystem (FS) skal det finnes henvisninger til innpassinger som er registrert etter 01.04.98. For sikkerhets skyld bør det også foretas søk på søkerens navn i DocuLive og/eller ePhorte (fom.16.02.2009).

Forhåndsgodkjenning

Utvexlingsstudenter til utlandet vil trenge forhåndsgodkjenning (Learning agreement, se kapittel 11 om utvekslingsavtaler og studentutveksling) av de emner de har planlagt å studere i utvekslingsperioden. En slik forhåndsgodkjenning kreves vedlagt søknad til Lånekassen om støtte til delstudier i utlandet. I tilfeller der søkeren tar studier i utlandet som er ekvivalent med emner tilbudt ved UiT, skal en slik innpassing avklares i forhåndsgodkjenningen.

Ved godkjenning av delstudier i utlandet bør en være spesielt oppmerksom på bruken begrepene "normert studietid" og "fulltidsstudier". Lånekassen og immigrasjonsmyndighetene opererer med disse begrepene. Generelt gjelder at lærestedet man utveksler til har fastsatt normert studietid for en grad i henhold til landets lover og forskrifter. Krav til antall credits for å oppnå for eksempel en fireårig bachelorgrad kan variere fra lærested til lærested innenfor samme region/ land for eksempel i USA. For å regne ut hvor mange credits en må ta pr. et semester, tar en utgangspunkt i antall credits lærestedet selv har satt som normering for graden, for eksempel 120, og deler med antall år og deretter på to. Eksempel: $120 \text{ credits} : 4 : 2 = 15 \text{ credits}$. Man deler på to ettersom lærestedene kan ha trimesterordning og UiT har to semester pr. år.

Lærestedet fra eksempelet over kan kalle det fulltidstudier om man tar for eksempel 12 credits et semester. Dette er uproblematisk for gradsstudenter ved lærestedet, ettersom de kan ta 18 credits neste semester og slik oppnå 120 credits etter fire år. Delstudenter/utvekslingsstudenter som kun er 1-2 semester ved lærestedet må ta hhv. 15 og 30 credits. Det anbefales her at en gjør en forhåndsvurdering ut fra regnestykket skissert over for å finne tilstrekkelig antall credits pr. semester.

Forhåndsgodkjenning utformes etter tid-for-tid-prinsippet i henhold til den planlagte utdanningens omfang hvor utdanningens faglige innhold spesifiseres. Forhåndsgodkjenning koordineres og ferdigbehandles på fakultet/instituttnivå. Ved faglige forhåndsgodkjenninger skal saken forelegges det aktuelle program-/instituttstyret. Dersom det søkes om faglig forhåndsgodkjenning for emner som sorterer inn under flere program/institutt, skal saken forelegges alle berørte organ.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

I vedtaket om forhåndsgodkjenning skal studenten informeres om at forhåndsgodkjenningen er midlertidig og at endelig godkjenning/innpassing skjer i etterkant av utenlandsoppholdet og på grunnlag av dokumentasjon av søknad vedlagt gyldig diplom eller eksamensutskrift og opplysninger om normert studietid og studienes omfang.

UiT foretar ikke direkte omregninger av karakterer fra eksamener tatt i utlandet over til det norske karaktersystemet. Studentene må opplyses om at de selv er ansvarlig for å undersøke hvordan utenlandske eksamener/karakterer vurderes i forhold til opptakskrav og godkjenning til videre studier ved UiT.

Godkjenning av utenlandsk høyere utdanning for flyktninger med mangelfull dokumentasjon
Søkere med mangelfull dokumentert høyere utdanning skal i særlige tilfeller ha mulighet til å få vurdert utdanningen sin på annen måte³. Nokut har på bakgrunn av et pilotprosjekt mellom flere høyere utdanningsinstitusjoner i Norge utviklet en egen prosedyre for behandling av slike saker. Se [Flyktning prosedyren](#) på Nokuts nettsider. Slike søkere kan søke om faglig godkjenning/innpassing ved høyere utdanningsinstitusjoner i Norge. Søkere som allerede har fått en generell godkjenning fra Nokut kan ikke søke om å bli vurdert etter flyktningprosedyren. Flyktningprosedyren er under revidering pr. 2011.

Svar til søkeren

Svar på søknad om innpassing/godkjenning må inneholde følgende opplysninger:

- Samlet antall godkjente studiepoeng
- Eventuelle fritak fra studieenheter hos oss (emner/faglige enheter som for eksempel ex.phil/ex.fac.)
- Eventuell faglig overlapp med studieenheter hos oss (angis i studiepoeng)
- Eventuelle fritak fra obligatoriske krav for å ta eksamen i studieenheter
- Eventuelle tilleggskrav/begrensninger/betingelser knyttet til punktene ovenfor.

Avhengig av søkerens studiemål og tidligere utdanning bør det i tillegg gis informasjon om:

- Hvilke eksamener som må tas før søkeren er kvalifisert for ønsket studium
- Hvorvidt søkeren fyller kravene til graden, herunder krav til faglig bredde og fordypning
- Kravet om bestått ex.phil. og eventuelt ex.fac. før vitnemål for grad ved UiT kan utstedes.

Arkivering og registrering av godkjenningssaker

Søknad om godkjenning/innpassing registreres som egen sak i ePhorte.

Med tanke på senere gjenfinning av sakene er det viktig at sakstittelen inneholder følgende nøkkelopplysninger:

- Studentens navn
- Skoleslag
- Studiested
- Studiets navn og varighet
- Ev. studieretning
- Årstall for studiets start og slutt.

Det er saksbehandlerens oppgave å utforme den endelige sakstittelen, etter som dette kan være vanskelig for arkivarene.

³ Lov om universiteter og høyskoler § 3-5 fjerde ledd.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

Svar på søknader om innpassing/godkjenning sendes til søkeren, og sammen med svarbrevet returneres emnebeskrivelser og annen detaljert beskrivelse av den eksterne utdanningen til søkeren.

Data fra alle godkjennings- og innpassingssaker skal legges inn i FS i godkjenningsmodulen:

Følgende må legges inn (se egen dokumentasjon/kontakt FS-superbruker):

- Alle studiepoeng fra andre læresteder. Alle studiepoeng godkjennes, inkl. studiepoeng som ikke direkte gir fritak ved UiT. Hvilket land og institusjon utdanningen kommer fra må også legges inn.
- Alle emnefritak
 - Fullt fritak. Bruk gjerne merknadsfeltet til å angi hvilke eksterne emner som førte til fritaket.
 - Begrenset fritak – begrensninger som for eksempel mangel på forkunnskaper til fag eller emne, må legges inn
- Fritak for emnesamlinger
- Alle emneoverlapper som gir grunnlag for ev. senere studiepoengsreduksjon
- Alle statusfelt som angir om saken er ferdigbehandlet eller studiepoeng er godkjent, må være fylt ut.

Skjemaer for søknad om godkjenning og innpassing av ekstern utdanning

- [Skjema for søknad om godkjenning/innpassing av utdanning fra andre læresteder](#) – søknad om faglig godkjenning ved UiT
- [Skjema for søknad om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning](#) – søknad om generell godkjenning hos Nokut
- [Skjema for søknad om profesjongodkjenning for helsepersonell](#) – søknad om autorisasjon og lisens for helsepersonell i Norge

Skjemaene kan også hentes fra [skjemasiden til Seksjon for internasjonalisering av studier](#).

Klagebehandling

Den saksbehandler som har truffet et vedtak, skal sørge for at partene underrettes om vedtaket så snart som mulig. I denne underretningen skal det blant annet opplyses om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere framgangsmåte ved klage, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. Lov om behandlingsmåter i forvaltningssaker § 27 første og tredje ledd.

Som hovedregel skal klagesaker behandles etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI *Om klage og omgjøring*. For enkelte typer klagesaker finnes det imidlertid mer spesielle regler i Lov om universiteter og høyskoler §§ 5-2 og 5-3. Klagesaksbehandlingen er nærmere beskrevet i kapittel 14.